

SVENSKA JERUSALEMSFÖRENINGENS TIDSKRIFT

ÅRGÅNG 112 – JUNI 2013 – NR 2

Den Gode Herdens svenska skola i Betlehem firade 50-års jubileum samtidigt som årets studentexamen firades sista veckan i maj. Foto: Stig Norin sidan 4

Ur innehållet:

**Barak Obamas tal till israeliska studenter –
första gången på svenska: Ställ extremister åt sidan
Vem frågar efter palestinierna i Syrien
Dan Andersson i våra hjärtan –
ett stöd till Den gode herdens skola**

*sidan 7
sidan 15*

sidan 22

Vad är svenska Jerusalemsföreningen?

Svenska Jerusalemsföreningen grundades 1900 och har sedan dess varit verksam i Jerusalem och Betlehem genom skolor och sjukhus.

I dag driver föreningen Den Gode Herdens skola för 400 palestinska flickor från förskola till studentexamen. Skolans namn är Den Gode Herdens svenska skola. Mer än 60 procent av driften betalas via gåvor från enskilda svenskar, stiftelser, fonder, kollektor och faddergåvor.

Jerusalemsföreningen äger, underhåller och upplåter en sjukhusbyggnad, också i Betlehem, till den palestinska hälsovårdsmyndigheten. Biskop Jan-Olof Johansson är ordförande.

Svenska Jerusalemsföreningens tidskrift utkommer med fyra nummer per år. Du som inte får tidskriften hem till dig men vill ha det, kan meddela detta på sjs@brevet.nu eller sätt in en gåva till Svenska Jerusalemsföreningen på pg 2069-3 eller bg 401-3330 och ange på talongen "ny medlem".

Medlemsavgiften i Svenska Jerusalemsföreningen är 150 kr/år.

Tre ben

Svenska Jerusalemsföreningen vill genom skolverksamheten:

- stärka kvinnans ställning genom att erbjuda kvalificerad undervisning för flickor och rusta dem för att ta ansvar i det lokala samhället
- bidra till fred och försoning och erbjuda såväl kristna som muslimska flickor i Betlehemsområdet undervisning. Om flickor har varit bänkkamrater i upp till tolv år, menar Jerusalemsföreningen, att man därmed har byggt broar över religions- och kulturgränser som leder till förståelse för varandra i en region där dessa kontakter inte är alltför vanliga
- stärka den kristna minoriteten i Jesu egen födelsestad.

EN SVENSKA I JERUSALEM

Beställ boken om Den Gode Herdens skolas första rektor

Boken får du hemskickad genom att sätta in minst 150:- kronor på plusgiro 2069-3 eller bankgiro 401-3330, Svenska Jerusalemsföreningen.

Ange på talongen "Boken om Signe Ekblad" och se till ditt namn och adress framgår tydligt.

Ordföranden har ordet: <i>Berätta för dem i Sverige hur vi har det</i>	3
<i>Jubileumsfirande i Betlehem</i>	4
Barack Obamas tal till israeliska studenter:	
<i>Ställ extremister åt sidan</i>	7
Göran Rask: <i>Vem frågar efter palestinierna i Syrien</i>	15
Bokrecension I: <i>Aktuell bok om Folke Bernadottes död</i> :.....	19
Bokrecension II: <i>Biskop Jan-Olofs bok släpptes i Jerusalem</i>	21
<i>Dan Andersson i våra hjärtan – ett bidrag till Den Gode Herdens skola</i>	22
<i>Gåvoredovisning</i>	22
<i>Gåvosammansättning</i>	23
<i>Faddertalong</i>	23
<i>Adresser</i>	24

Ordföranden har ordet

Berätta för dem i Sverige hur vi har det

Det kom ett mejl från Betlehem. Det var från Nadja. Hon går på Den Gode Herdens skola sedan ett par år tillbaka. Hon är 16 år.

Vi hade gjort ett besök på skolan. Vi, min fru Anna och jag, och några vänner. Det var mycket sång och dans. Glada skratt och många samtal.

Nadja och Anna satt på skoltrappan i solskenet och pratade. Nadja har gått på en annan skola i de lägre klasserna men var glad att hon nu var elev här.

Hon berättade att hon bodde i ett av flyktinglägren i Betlehem, Deheishe, som ligger bara någon kilometer från skolan. Deheishe är som andra palestinska flyktingläger från 1948. Nadja är väl fjärde generationens barn i lägret. Där kan elektriciteten vara borta i dagar i sträck. Vatten har man bara enstaka dagar i veckan. Hur många de bor i samma rum orkade vi knappt lägga på minnet.

Hon frågade Anna om hon hade en mejladress för hon ville gärna hålla kontakten. Och så kom mejlet.

Hon skrev bra på engelska om att det var hon som suttit på trappan och pratat med Anna. Jag fick det i kopia. Lite längre ner i mejlet började en mening så här: Och så är det en sak som jag skulle vilja be dig om...

Jag hade svårt att hålla tårarna tillbaka

När jag fick läsa mejlet måste jag erkänna var det något som väcktes inom mig som jag inte är stolt över. En känsla av lite irritation att man inte kan sitta och prata och lite lära känna förrän man får ett tiggarbrev. Nästa känsla hade något av skam över sig. Är det så kostigt att någon som lever under så knappa förhållanden sticker fram handen till mig som kommer med ett helt gäng välmående personer med dyra digitalkameror och sommarlätta märkeskläder?

Jag läste vidare och då hade jag svårt att hålla tårarna tillbaka både över mina egna reaktioner men mest för Nadjas skull. Jag skulle vilja be dig att berätta för dina vänner och dem du träffar i Sverige om hur vi har det, skrev hon. Och så hade hon bifogat bilder från lägret där hon är född och lever precis som mamma och pappa, morfar och farmor, och kanske ännu fler generationer...

Jag vet att det är många som besökt skolan som berättar här hemma både hur det är på skolan och hur man har det i Betlehem. Alla har det inte som Nadja. Men så länge Nadja har det som hon har är det inte bra.

Ett besök på skolan betyder så mycket för oss som kommer dit men det betyder lika mycket, kanske mer, för elever och lärare. Besökaren är en hälsning från andra sidan muren, en mycket större värld, och någon som kan berätta för världen hur det är där inne.

Skolan får ta emot fler besökare nu och vi hälsar alla som har vägarna till Betlehem välkomna att besöka elever och lärare på Den Gode Herdens skola. ■

*Jan-Olof Johansson
Biskop, ordförande*

Skolans rektor Aida Abu Muhur talar.

Spanska är ett populärt tillvalsämne. Här deklameras en spansk dikt. Foto: Stig Norin.

Jubileumsfirande i Betlehem

Den 28 maj firade den Gode Herdens Svenska skola i Betlehem sitt 50 årsjubileum och därmed också 50-årsjubileet av den första studentexamen i denna skola. Jerusalemsföreningen har haft skolverksamhet i Det Heliga Landet i nu 113 år, men just denna skolbyggnad som byggdes av Svenska Jerusalemsföreningen i början av 1960-talet, med pengar som frigjordes när de gamla byggnaderna i Jerusalem såldes, fyller alltså 50 år i år.

När vi kom till skolan var hela skolgården fylld med stolar för anhöriga, lärare, diverse lokala dignitärer såsom borgmästaren i Beit Jala (den kommun där skolan är belägen) och Jerusalemsföreningens styrelse. Betlehems borgmästare var också inbjuden men var förhindrad att komma.

När alla var bänkade tågade årets studentkull in i sina vackra blå dräkter med guldfärgade kragar. Det var 13 studenter på humanistisk linje och 10 på naturvetenskaplig.

Efter att den palestinska nationalsången spelats inledde lutherska kyrkans biskop Munib Younan, som också är ordförande i den lokala skolkommittén, med bön, varefter en kör framförde skolans sång.

Avslutning på tre språk

Sedan följde en rad av tal, först av skolans rektor Aida Abu Muhur och därefter av Jerusalemsföreningens ordförande biskop Jan-Olof Johansson. Representanter för

Ovan: Flickorna sjunger.

Nedan: Elever dansar den palestinska dansen Debke. Foto: Stig Norin.

de avgående studenterna talade; först på arabiska, sedan på engelska och därefter på spanska, ett ämne som är nytt på skolan sedan ett par år tillbaka.

Den Gode Herdens skola är en av de få skolor på Västbanken där det förekommer undervisning i spanska. Undervisningen i spanska är en del i skolans strävan att öka andelen kristna elever. Många kristna i Betlehemsområdet har släktingar som utvandrat inte minst till Latinamerika.

En framtid i fred och frihet

Ett genomgående drag i alla dessa tal var hoppet inför framtiden: "Vi har alla kämpat hårt i tolv år för att nå dit vi nu är. Nu är vi redo att satsa för en framtid i fred och frihet för det palestinska folket!" Studenterna uttryckte också sin tacksamhet till lärarna och till Jerusalemsföreningen.

Mellan talen förekom sång- och diktförträdanden både på arabiska och på engelska. Slutligen talade biskop Munib Yuonan. I sitt tal betonade han särskilt skolans betydelse för undervisning av flickor, framhöll hur viktigt detta är för kvinnan frigörelse i det traditionella palestinska samhället. De olika förträdandena avslutades med att en grupp elever gjorde en uppvisning i den palestinska folkdansen "debke".

Därefter fick de avgående studenterna komma fram en efter en för att hämta sina betyg. Ännu en sång följde varefter de församlade lärarna liksom Jerusalemsföreningens styrelse och inbjudna hedersgäster som minne fick ta emot en bit olivträ med sitt namn ingraverat.

Föreningens ordf. Biskop Jan-Olof Johansson talar.

Firandet avslutades med en mottagning i skolan för lärare och gäster. ■

Stig och Christina Norin

Betygen utdelas av biskoparna Munib Younan och Jan-Olof Johansson.

Barak Obamas tal till israeliska studenter – första gången på svenska:

Ställ extremister åt sidan

Detta är den senare delen av ett unikt tal som president Obama höll till Israels studenter 21 mars 2013.

President Barak Obama talade i mars i år till israeliska studenter och blickade in i framtiden – in i en framtid i fred!

”Idag står Israel vid ett vägskäl.

Det kan vara frestande att lägga undan den frustration och de upppoffringar som hör samman med strävan efter fred. Det finns så många andra angelägna frågor som kräver er uppmärksamhet. Och jag vet att det bara är israeler som kan ta de grundläggande besluten om ert lands framtid. Detta inser jag.

Jag vet också, att inte alla i denna sal håller med om vad jag har att säga om fred. Jag inser att det finns de som inte bara är skeptiska när det gäller fred, utan ifrågasätter den bakomliggande förutsättningen och har en annan vision för Israels framtid. Och detta är vad demokrati innebär. Det är en del av samtalet mellan våra två länder. Jag inser det. Men jag tror också att det är viktigt att vara öppen och ärlig, speciellt mot sina vänner. Också det är jag övertygad om.

Jag talar till er som en vän

Med tanke på det starka stödet för Israel i USA, så vore det lättast för mig att lägga denna fråga åt sidan – bara uttrycka ett ovillkorligt stöd för vad Israel än beslutar att göra – det skulle vara den enklaste politiska vägen. Men jag vill att ni ska veta att jag talar till er som en vän som är djupt berörd och engagerad för er framtid, och jag ber er att överväga tre punkter.

För det första. *Fred är nödvändigt.*

Jag är övertygad om detta. Jag är övertygad om att fred är den enda vägen till

Palestinier måste alltid bära ID-kort för att legitimera sig. Foto: LM Adrian.

Och denna sanning är ännu tydligare med tanke på de förändringar som sveper fram i den arabiska världen. Jag förstår att med osäkerheten i regionen – människor på gatorna, förändringar i ledarskap, uppkomsten av religiösa politiska partier – är det frestande att vända sig inåt, eftersom situationen utanför Israel verkar så kaotisk.

Men detta är den rätta tidpunkten att svara på den revolutionära vägen med beslutsamhet och engagemang för fred. Efterhand som allt flera regeringar svarar på folkets vilja, är de dagar över, när Israel skulle kunna söka fred bara med en handfull autokratiska ledare.

Fred skapas med människor – inte med regeringar!

Fred måste skapas bland människorna, inte bara med regeringar.

Inget enkelt steg kan över en natt förändra hjärtan och sinnen. Inget enkelt steg kan radera år av historia och propaganda. Men framsteg med palestinerna är ett kraftfullt sätt att börja, samtidigt som man ställer åt sidan extremister som lever och frodas på konflikter och splittring. Det skulle göra skillnad.

Så fred är nödvändigt. Men *fred är också rättvisa*.

Det råder ingen tvekan om att Israel stått inför palestinska fraktioner som gått över till terror, och ledare som missat historiska möjligheter. Allt detta är sant.

Det är därför säkerheten måste stå i centrum för alla avtal. Och det råder ingen tvekan om att den enda vägen till fred är genom förhandlingar – det är därför USA,

verklig säkerhet. Ni är den generation som permanent kan säkra den sionistiska drömmen, eller möta det växande hotet mot dess framtid. Med tanke på demografin väster om Jordanfloden, så är förverkligandet av ett oberoende och livskraftigt Palestina det enda sättet för Israel att bestå och utvecklas som en judisk och demokratisk stat. Det är sanningen.

Det finns andra faktorer inblandade. Med tanke på den internationella frustrationen över denna konflikt, måste Israel vända en underström av isolering.

Frånvaro av krig skyddar det israeliska folket

Och med tanke på teknikens framsteg är frånvaron av krig det enda sättet att långsiktigt skydda det israeliska folket. Ingen mur är tillräckligt hög eller stark eller perfekt nog för att stoppa en fiende som är inriktad att tillfoga skada.

*Är det så här fred byggs? Murar hindrar palestinier att åka på de breda vägarna, endast upplättna åt israeliska bosättare på väg till sina bosättningar långt in på Västbanken.
Foto: LM Adrian.*

trots den kritik vi har fått, kommer att motsätta sig ensidiga initiativ att gå förbi förhandlingar via FN. Detta måste göras av parterna.

Palestinas rätt till måste erkännas!

Det palestinska folkets rätt till självbestämmande, dess rätt till rättvisa måste också erkännas.

Ställ dig i deras skor. Titta på världen genom deras ögon.

Det är inte rättvist att ett palestinskt barn inte kan växa upp i en egen stat. Att det måste leva hela sitt liv med närvaro av en utländsk armé som kontrollerar inte bara dessa ungdomars rörelser varje dag, utan också deras föräldrars och deras far- och morföräldrars.

Det är inte rättvist när bosättares våld mot palestinerna passerar ostraffat.

Det är inte rättvist att hindra palestinier från att bruka sin mark, eller begränsa en studerandes förmåga att röra sig på Västbanken, eller flytta bort palestinska familjer från deras hem. Varken ockupation eller utvisning är svaret.

Precis som israelerna byggt en stat i sitt hemland, har palestinerna har rätt att vara ett fritt folk i sitt eget land.

Jag vill att dessa barn ska lyckas

Jag lämnar nu mitt manus för en sekund; innan jag kom hit, träffade jag en grupp unga palestinier från 15 till 22 års ålder. Och när jag talade med dem, var de inte så annorlunda än mina döttrar. De var inte så annorlunda än era döttrar eller söner.

Det är enligt israelisk lag förbjudet för en israel att åka in i Betlehem enligt denna skylt.

sa strax efter att ha förlorat sin son, då han beskrev behovet av fred. – "En fred utan val", sade han, "måste ske med samma beslutsamhet och kreativitet som man närmar ett krig utan val."

Israel har en vän i president Abbas

Nu kan Israel inte förväntas förhandla med någon som är inriktad mot dess undergång. Men fastän jag vet att ni har haft meningsskiljaktigheter med den palestinska myndigheten, så tror jag verkligen att ni har en sann partner i president Abbas och premiärminister Fayyad (som avgått sedan detta tal hölls). Jag är övertygad om det. Och de har en meritlista som bevisar det. Under de senaste åren har de byggt institutioner och bevarat säkerheten på Västbanken på ett sätt som få hade kunnat föreställa för bara några år sedan. Så många palestinier – inklusive unga människor – har förkastat våldet som ett medel för att uppnå sina mål.

Fred är möjligt

Det finns en möjlighet här, det finns ett fönster – vilket leder mig till min tredje punkt: *Fred är möjligt*. Jag säger inte att det är garanterat. Jag kan inte ens säga att det är mer sannolikt än något annat. Men det är möjligt. Jag vet att det inte verkar så. Det kommer alltid att finnas skäl att undvika risker. Det är ett pris på misslyckanden. Det kommer alltid att finnas extremister som har en ursäkt för att inte göra något.

Jag tror ärligt att om någon israelisk förälder satt med dessa barn, skulle de säga:

"Jag vill att dessa barn att lyckas, jag vill att de ska blomstra. Jag vill att de ska ha samma möjligheter som mina barn har."

Jag tror att det är vad israeliska föräldrar skulle önska dessa för barn om de hade en chans att lyssna till dem och prata med dem. Jag är övertygad om det.

Det är bara ni som kan avgöra vilken typ av demokrati ni vill ha. Men kom ihåg att när ni tar dessa beslut, så kommer ni inte bara att bestämma framtiden för era relationer med palestinierna – ni kommer också att bestämma framtiden för Israel.

Som Ariel Sharon sade – jag citerar honom – "Det är omöjligt att ha en judisk demokratisk stat, och samtidigt styra hela Eretz Israel. Om vi insisterar på att uppfylla drömmen i sin helhet, kommer vi att förlora allt."

Eller från ett annat perspektiv, jag tror på vad författaren David Grossman

Jag vet att det måste vara utmattande med ändlösa samtal om samtal, och dagliga kontroverser, och bara ett malande status quo. Och jag är säker på att det finns en frestelse att bara säga, "Ah, nog. Låt mig fokusera på mitt lilla hörn av världen och min familj och mitt jobb och vad jag kan kontrollera." Men det är möjligt.

Målet är två stater för två folk

Förhandlingarna kommer att bli nödvändiga, men det är ingen hemlighet vart de måste leda – två stater för två folk. Två stater för två folk.

Det kommer att finnas delade meningar om hur man kommer dit. Det kommer att bli svåra val längs vägen. Arabstaterna måste anpassa sig till en värld som har förändrats. De dagar då de kunde fördöma Israel, för att därmed distrahera sitt eget folk från dess brist på möjligheter, eller från statlig korruption och misskötsel – de dagarna måste vara över. Nu är det dags för arabvärlden att vidta åtgärder för att normalisera förbindelserna med Israel.

Samtidigt måste palestinierna erkänna att Israel kommer att bli en judisk stat och att israelerna har rätt att hävda sin säkerhet.

Bosättningspolitik är kontraproduktiv

Israelerna måste inse att fortsatt bosättningsverksamhet är kontraproduktiv för

Dessa ständiga förnedrande gränsövergångar för palestinska studenter och arbetare på väg från Betlehem till Jerusalem. Foto: LM Adrian.

fredens sak, och att ett oberoende Palestina måste vara livskraftigt och ha riktiga gränser. Jag har föreslagit principer för territorium och säkerhet som jag tror kan ligga till grund för dessa samtal. Men för tillfället, lägg undan planerna och processen. Jag ber er istället för att tänka på vad som kan göras för att bygga upp förtroende mellan människor.

För fyra år sedan stod jag i Kairo inför en publik av unga människor – politiskt och religiöst verkar de vara en värld bort. Men det som de önskar, det är inte så annorlunda från vad unga människor här önskar. De vill ha möjlighet att fatta egna beslut och att få en utbildning, få ett bra jobb, att dyrka Gud på sitt eget sätt, att gifta sig, att bilda familj. Detsamma gäller för de unga palestinier som jag träffade i morse. Detsamma gäller för unga palestinier som längtar efter ett bättre liv i Gaza.

Fred börjar i människors hjärtan

Det är där freden börjar – inte bara i ledares planer, men i människors hjärtan.

På det fantastiska förintelsemuseet Yad Vashem i Jerusalem finns De rättfärdigas allé med träd planterade till minne av dem som hjälpt judar under andra världskriget, här närmast Raoul Wallenbergs träd. Foto: LM Adrian.

Inte bara i någon noggrant utformad process, men i dagliga möten – i den känsla av empati som sker bland dem som bor tillsammans i detta land och i den heliga staden Jerusalem.

Och låt mig säga detta som en politiker – jag kan lova er detta, politiska ledare tar aldrig risker om inte folket pressar dem att ta vissa risker. Ni måste skapa den förändring som ni vill se. Vanliga människor kan åstadkomma ovanliga saker.

Jag vet att detta är möjligt. Titta på de broar som byggs i näringslivet och i det civila samhället genom några av er här idag. Titta på de ungdomar som har ännu inte lärt sig att misstro, eller de ungdomar som har lärt sig att övervinna ett arv av misstro, som de ärvt från sina föräldrar, eftersom de helt enkelt inser att vi har mera gemensamma förhoppningar än rädsla som driver oss isär. Era röster måste vara högre än de som vill dränka hoppet. Er förhoppningar måste lysa vägen framåt.

Titta på en framtid där judar och muslimer och kristna alla kan leva i fred och ökat välstånd i detta heliga land. Tro på den. Och mest av allt, se vilken framtid som ni önskar för era egna barn – en framtid där en judisk, demokratisk, pulsestande stat är skyddad och accepterad nu och för all framtid.

Ska man vara realist i Israel måste man tro på mirakel

Det kommer att finnas många som säger denna förändring är omöjlig, men kom ihåg detta: Israel är det mäktigaste landet i denna region. Israel har orubbligt stöd av det mäktigaste landet i världen. Israel går ingenstans. Israel har visdomen att se världen som den är, men – detta är i er natur – Israel har också modet att se världen som den borde vara.

Ben Gurion sa en gång, "Skall man vara realist i Israel måste man tro på mirakel." Ibland det största miraklet är att erkänna att världen kan förändras. Det är en lektion som världen har lärt sig av det judiska folket.

Och det leder mig till det sista området som jag ska fokusera på: *Välstånd, och Israels vidare roll i världen.*

Jag vet att allt tal om säkerhet och fred ibland kan tyckas dominera rubrikerna, men det är inte där människor bor. Och varje dag, även bland de hot som ni möter, definierar israeler sig själva genom de möjligheter som ni skapar.

Genom talang och hårt arbete har israelerna satt detta lilla land i fronten för den globala ekonomin.

Israelerna förstår värdet av utbildning och har producerat tio nobelpristagare.

Israelerna förstår kraften i uppfinningar, och era universitet utbildar ingenjörer och uppfinnare.

Israel har ekonomisk framgång

Den andan har lett till ekonomisk tillväxt och mänsklig utveckling – solenergi och elbilar, bandage och proteser som räddar liv, stamcells forskning och nya läkemedel som behandlar sjukdomar, mobiltelefoner och dator teknik som förändrat hur människor runt om i världen lever.

Så om folk vill se den framtida världsekonomin, bör de titta på Tel Aviv, ett hem för hundratals nystartade företag och forskningscentra. Israelerna är aktiva på sociala medier.

Den innovationen är lika viktigt för förhållandet mellan USA och Israel som vårt säkerhetssamarbete. Vårt första frihandelsavtal i världen nåddes med Israel, nästan tre decennier sedan. Idag är handeln mellan våra två länder på \$40 miljarder varje

är. Ännu viktigare är att samarbetet skapar nya produkter och medicinska behandlingar, det skapar nya frontlinjer vetenskap och forskning.

Det är den typ av relationer som Israel bör ha – och kan ha – med alla länder i världen. Redan ser vi hur innovation kan omforma denna region.

Palestinska folket har talang

Det finns ett program här i Jerusalem som sammanför unga israeler och palestinier för att lära sig viktiga färdigheter i teknik och affärer. En israel och en palestinier har startat en riskkapitalfond för att finansiera palestinska nyetableringar. Över 100 högteknologiska företag har hittat ett hem på Västbanken – vilket talar för det palestinska folkets talang och entreprenörsanda.

En av de stora ironier om vad som händer i den bredare regionen är att så mycket av vad människor längtar efter – utbildning, företagande, förmågan att starta ett företag utan att betala en muta, möjlighet att ansluta till den globala ekonomin – är saker som finns här i Israel.

Segrar i krig måste följas av kamp för fred!

Detta skulle kunna vara ett nav för en blomstrande regional handel, samt en drivkraft för möjligheter.

Israel är redan ett centrum för innovationer som hjälper till att driva världsekonomin. Och jag tror att all denna potential för välbefinnande kan förbättras med större säkerhet, och ökas med varaktig fred.

Här, i denna lilla landremsa som har varit centrum för så mycket av världens historia, så mycket triumf och så mycket tragedi, har israelerna byggt något som få kunde föreställa sig för 65 år sedan. I morgon ska jag hylla historien – vid graven av Herzl, en man som var förutseende nog att se att det judiska folkets framtid måste kopplas till dess förflutna, vid graven av Rabin, som förstod att Israels segrar i krig måste följas av kampen för fred, vid Yad Vashem, där världen påminns om det ondskans moln som kan falla ner över med det judiska folket och hela mänskligheten, om vi någonsin misslyckas med att vara vaksamma.

Vi bär alla att historien på våra axlar. Vi bär alla att historien i våra hjärtan. Idag, när den generation som grundade Israel står inför skymningen är det ni – de unga i Israel – som måste ta tag i framtiden. Det kommer an på er att skriva nästa kapitel i den stora berättelsen om denna stora nation.

Och som president i ett land som ni kan räkna med som er bästa vän – jag är säker på att ni kan hjälpa oss att hitta löftet i de dagar som ligger framför oss.

Och som en man som inspirerats i mitt eget liv av den tidlösa kallelse inom den judiska erfarenheten – Tikkun Olam (Ett uttryck inom judendomen som betyder ungefär "reparera världen") – är jag hoppfull om att vi kan utnyttja det bästa i oss för att möta de utmaningar som kommer, för att vinna kampen för fred i spåren av så mycket krig, och att göra arbetet med att reparera denna värld.

Det är ert jobb!

Det är mitt jobb!

Det är uppgiften för oss alla!

Må Gud välsigna er. Må Gud välsigna Israel. Må Gud välsigna Amerikas förenta stater."

Översättning Stig Norin

Göran Rask:

Vem frågar efter palestinierna i Syrien?

Det finns många frågor om hur framtiden kan tänkas bli i Mellanöstern idag.

Hur ska konflikten i Syrien lösas? Kommer den konflikten att sprida sig i regionen? Kommer flyktingar från Syrien att förändra och försvåra demografiska balanser i Libanon och Jordanien? Hur kommer Egyptens president Mursi att klara de framtida ekonomiska utmaningarna? Kommer Egypten stora kristna minoritet att bli mer utsatt och rättslös än de hittills upplevt sig vara. Är en tvåstatslösning mellan Israel och Palestina en möjlighet eller har den israeliska bosättningspolitiken omöjliggjort att en Palestinsk och Israelisk stat blir verklighet och existerar sida vid sida?

Dessa frågor och andra finns med i journalisters och politikernas analyser.

En fråga saknas dock i alla offentliga samtal; frågan om hur det är med palestinierna i Syrien.

Det är en viktig fråga därför att de är bland de mest utsatta av alla dem som idag lider av inbördeskriget i Syrien.

Det finns många olika bitar i Syriens mosaik av folk och religiösa grupper. Det är naturligtvis svårt att gradera vem som har det svårast. Men Palestinierna som flydde 1948 och 1967 har enligt en nyligen publicerad rapport av FN/UNWRA det extra svårt i dagens Syrien, eftersom de saknar pass och inte kan fly annat än till Libanon.

Palestinierna är passlösa

Fram till inbördeskriget hade palestinier i Syrien det bra – de hade samma rättigheter till sjukvård och skolgång, samt samma möjligheter att skapa inkomst som en syrier. Men de fick inte bli syriska medborgare och saknar därför pass. Flera flyktingläger har hamnat i stridslinjen mellan rebeller och Assad-regimen, vilket inneburit att ca 15 procent av de ca 530 000 hos UNWRA registrerade palestinierna tvingats fly.

Men bara 6000 har tagits emot av Jordanien och samma antal av Egypten. Jordanien vars halva befolkning består av palestinier som kommit som flyktingar 1948 och 1967 har gett natio-

Palestinska kvinnor utanför Umayyadmoskén i Damaskus som tidigare var en kristen kyrka. Foto: LM Adrian.

Gamla basarerna i Damaskus var fram till inbördekriget ett populärt turistmål. Foto: LM Adrian.

nalitet till dem som önskat av 1948 års flyktingar men vägrar ta emot fler palestinier från Syrien. Däremot tar man emot syrier.

Under Irakkriget tog Jordanien emot flera hundra tusen irakier och nu tar man emot syrier, som konkurrerar med jordanier om arbete och bostäder.

Libanon har tagit emot stora mängder syrier och nu även palestinier.

I Libanon har dock inte palestinier rätt till sjukvård eller skolgång. De måste bo i de redan trångbudda flyktinglägren med risk för sjukdomar och epidemier. De får inte heller arbeta mer än i ett fåtal yrken. Palestiniernas rättighet är att återvända till Palestina som en regeringstalesperson uttryckte det.

Och just detta är en av de svåra frågorna i Israel -Palestina konflikten; flyktingarnas rätt att återvända. Nu riskerar den frågan att bli än mer akut då kanske så många som 100 000 palestinier tvingas fly än en gång. Nu från inbördeskrigets Syrien och även nu vill ingen ta emot dem.

Behövs ett nytt synsätt

Ett arrangemang behövs som får Israel-Palestina konflikten att förändras från den nuvarande stadiga försämringen för palestinier som lever under den israeliska ockupationen och som inkluderar att de palestinier som lever i flyktingstatus och vill återvända, också ska få det. Medlare och politiska analyser har försökt finna vägar till att två stater ska finnas sida vid sida.

En av de två svåraste frågorna är flyktingarnas rätt att återvända. Den andra svåra frågan är Jerusalems status. Pessimismen om att finna hållbara lösningar eller arrangemang om detta är idag välgrundad och utbredd. Möjligheten för en bärkraftig palestinsk stat vid sidan om den israeliska är nästa obefintlig.

*Ananias hus i Damaskus,
där Saulus blev Paulus.*

Palestinsk pojke säljer smycken i Damaskus.

Men som den israeliske författaren och debattören Gershom Gronenberg nyligen sa vid ett föredrag i Jerusalem: *”det är orealistisk pessimism att inte tro på att förändring är möjlig och att det därför trots allt är möjligt med ett arrangemang med ett två stater sida vid sida”*.

I ett sådant arrangemang måste det finnas en möjlighet för flyktingar att återvända, om det ska bli stabilitet i regionen.

Vad vill då de kristna i Mellanöstern i denna situation? En ung kristen från Egypten sa nyligen vid en konferens i Beirut arrangerad av Kyrkornas världsråd och av Mellersta Österns kristna råd att det inte är stöd för kristen närvaro de som kristna i Mellanöstern eftersträvar. De vill vara med i en förändring av samhället som pådrivare, sa han.

Det är i arbetet för ett förändrat samhälle, i det heliga landet och i Mellanöstern, där alla får plats och möjlighet att leva i fred under samma villkor som kyrkorna och dess ledare är engagerade. ■

Göran Rask

Syrien har en stor kristen minoritet, som här vid klostret Maalula Sätt in under ett par bilderna: Foto: LM Adrian.

Bokrecension I

Aktuell bok om Folke Bernadottes död

I höst, den 17 september, är det 65 år sedan Greve Folke Bernadotte mördades i Jerusalem av den högerextrema terrorgruppen Sternligan.

Ännu efter så många år är mordet och de närmare omständigheterna kring hur och vilka som beslutade och låg bakom i många stycken höljt i dunkel trots utredningar och rapporter både från svensk och israelisk sida.

Göran Buren, har skrivit en intressant och lättläst bok som han själv betecknar som "ett historiskt reportage", inriktad på hur det offentliga Sverige förhållit sig till mordet på Folke Bernadotte.

Flera kapitel utgör bakgrunds-teckningar och belyser Bernadottes liv innan FNs medlingsuppdrag, hans ungdom, giftermål med amerikanskan Estelle och den internationella karriären med Röda Korset, de vita bussarna och räddningen av tusentals människor från koncentrationslägren.

Men huvudinnehållet i boken utspelas kring händelserna i Palestina, Bernadottes medlingsuppdrag och fredsplaner fram till mordet och sedan de diplomatiska turerna, mordutredningar och spänningen mellan i vad mån den israeliska regeringen ska hållas ansvarig eller om det enligt den allmänt vedertagna förklaringen enbart var Sternligans död.

Burens hållning är klar, att den israeliska regeringen bl. a genom sin underlåtenhet att ge skyddseskort till Bernadotte och straffa mördarna - måste anses ha fullt ansvar för vad som skedde.

Tre tänkbara orsaker

Burén pekar på de tre punkter i Bernadottes fredsplan som framförallt mötte motstånd: Jerusalems internationalisering, Negevökens överlämnande till arabsidan och flyktingarnas rätt till återvändande. Kapitlet om Israelopinionen i Sverige och tystnaden kring Bernadotte förklarar och ger också en god bakgrund till varför det ännu

idag i hög grad är så känsligt att t ex ifrågasätta israelisk ockupationspolitik.

Buren berör i förbigående det tidiga svenska engagemang för palestinska flyktingar som Lutherhjälpen senare kom att axla, bl. a genom stödet till Augusta Victoria Sjukhuset(AVH) och Lutherska Världsförbundet, som ännu pågår genom Svenska kyrkans internationella arbete.

Men han förbigår nämna att Folke Bernadotte i egenskap av Röda Kors representant var den som faktiskt tog initiativ till att AVH först blev sjukhus för palestinaflyktingar.

Jag saknar också den manifestation till minne av Folke Bernadotte och de vita bussarna som skedde i början av 1980-talet då Anders Wijkman som Röda Korsets generalsekreterare tillsammans med Folke Bernadottes son med familj var inbjudna till Diasporamuseet i Tel Aviv.

Nära en israelisk ursäkt

Där höll Shimon Peres ett tal som nog var det närmsta en officiell ursäkt från Israels sida som förekommit. Även 40-årsdagen av mordet 1988 som högtidlighölls i Gustav Vasa kyrka i Stockholm minns jag personligt då jag arbetade med Folke Bernadottes Minnesfonds sekreterare och hur den palestinske representanten trots protester inte officiellt inbjöds.

Göran Burens bok är en värdefull dokumentation inte enbart för att lyfta Folke Bernadottes öde och minne men också till förståelse för den israelisk-palestinska konflikten.

År 2008, 60 år efter mordet, anordnade Svenska Konsulatet i Jerusalem ett seminarium om Folke Bernadotte och avtäckte en minnestavla på KFUM i västra Jerusalem, där han hade sitt kontor och senare låg på "lit-de parade".

Ännu saknas en minnesplakett i Katamon i västra Jerusalem där dådet utfördes.

Den 17 september var också dagen då Dag Hammarskjöld 1961 dödades då hans plan sköts ner i Ndola i dåvarande Rhodesia. Detta datum borde högtidlighållas i Sverige för dessa båda svenskar som gav sina liv i FN:s och fredens tjänst. ■

Kjell Jonasson

Fotnot:

Mordet på Folke Bernadotte – bok av Göran Burén, 2012 Leopards förlag.

Bokrecension II

Biskop Jan-Olofs bok släpptes i Jerusalem

Releaseparty på Svenska teologiska Institutet med direktorn Håkan Bengtsson och biskoparna Munib Younan och Jan-Olof Johansson. I förgrunden Brita Stark. Foto: Hasse Åkesson

Sista söndagen i april var det bokrelease på Svenska teologiska institutet, STI, i Jerusalem för Jan-Olof Johanssons bok *Pilgrimsbok för färd i heligt land*, utgiven av Verbum.

Samlingen anordnades av STI tillsammans med studieförbundet Bilda som driver Swedish Study Center alldeles innanför Jaffaporten i Jerusalem.

STI:s direktor Håkan Bengtsson var kvällens värd och föreståndaren för Swedish Study Center Lars Lingius medverkade både med tal och sång.

Biskopen för den lutherska kyrkan i Det heliga landet, tillika ordförande i skolkommittén på Den Gode Herdens skola, Munib Younan talade och berättade om den 20-åriga vänskap och arbetsgemenskap han haft med Jan-Olof Johansson.

Biskop Jan-Olof berättade om bokens tillkomst som ett sätt att underlätta och berika pilgrimsresandet i Det heliga landet. Han nämnde också att det i vår är 40 år sedan han studerade vid STI och att det var där hans intresse och engagemang för och i landet började. ■

Fotnot: Boken kan köpas genom Verbum.
www.verbumforlag.se

Dan Andersson i våra hjärtan

*Hans liv, dikter och sånger
med Gunnar Kampe*

Jag är en av alla dem som regelbundet stöder Den gode Herdens skola. Jag vill göra något praktiskt för dess flickor, som studerar i en tuff omgivning.

Som den privilegierade person jag är, vill jag gärna bidra med lite mer än den regelbundna avgiften. Därför erbjuder jag församlingar, organisationer och andra ett program i ord och ton om Dan Andersson. Mitt arvode är 0 kronor men jag vill att man sätter in minst 1000 kr som en gåva till skolan.

Programmet varar cirka 1 tim. och omfattar nio allsånger och historik.

*Gunnar Kampe
pensionerad kyrkoherde, Angered
mobil: 0706-826874, e-postadress: gunnarkampe@gmail.com*

GÅVOREDOVISNING (15 februari – 17 maj 2013)

På födelsedagen till

Mailice Wifstrand, 90 år, Bengt Stolt, 90 år, Gunnar Weman, 81 år, Maria Edvinsson, 29 år, Jan-Olof Johansson, 65 år, Lars Riberth, 50 år, Ebba Zetterqvist, 80 år, Anna Runesson, Mikael Forsberg, 60 år, Gunnel Carlsson, 75 år, Viveka Rasmusson, Britta Eriksson, 85 år, Eva-Lisa Åkesson, 70 år, Gunilla Altin, 60 år, Tomas Svensson, 80 år, Lennart Hansson, 80 år, Barbro Lenhoff, 75 år, Jan-Olof Johansson, 65 år, Birgitta Andersson, 60 år, Christina Hennius Carlsson, 70 år.

Till minnet av

Inger Claesson, Inger Danbjer Johansson, Bertha Hagström, Anna-Greta Netterfors, Harald Landin, Carl-Eric Lundgren, Ruben Baggström, Tora Andersson, Gudrun Nicklasson, Nils Westergren, Åke Frisk, Nils Huhta, Kerstin Hägg, Karl-Åke Nyström, Harald Landin, Sven Helander, Sven-Thorsten Frostell, Elisabeth von Ehrenheim, Margit Rydå, Majken Westin, Eva Tärnfors, Lennart Hammer, Anne-Marie Ebenfelt, Berith Baric, Lars Johansson, Astor Ärenskog, Birgitta Persson, Anne-Mari Moberg, Ulla Wegrup Ljungberg, Ulla Johansson, Eva Sellgren.

Vid vigsel mellan

Elin och Anton.

Gåvor till Svenska Jerusalemsföreningen

per den 20 maj 2013 jämfört med den 20 maj 2012

	20130520	20120520
Medlemsgåvor	53 000	51 550
Faddergåvor	188 725	233 962
Gåvor till skolan	707 601	665 213
Skolan, minnesgåvor	74 823	94 985
Skolan, födelsegåvor	107 275	102 066
Skolan, andra hyllningsgåvor	7 100	6 680
Gåvor till sjukhuset	5 033	14 900
Övriga gåvor	140 955	307 300
Kollekter	1 623 026	1 588 420
Summa:	2 907 538	3 065 076

Skattereduktion för gåvor till ideella organisationer

Vid styrelsemötet i december 2012 diskuterades frågan om skattebefrielse för gåvor till Svenska Jerusalemsföreningen.

Ordföranden informerade om den fr.o.m. 2012-01-01 införda möjligheten i Sverige för privatpersoner att erhålla skattereduktion vid gåvor till ideella organisationer. Sådan reduktion avser dock endast gåvor till hjälpverksamhet för behövande samt för främjande av vetenskaplig forskning.

En förutsättning för skattereduktion är att gåvomottagaren är registrerad av Skatteverket och att avgift för ställning som gåvomottagare erlagts.

Styrelsen beslutade att inte för närvarande aktualisera frågan om att registrera föreningen som gåvomottagare. Regelverket stämmer för närvarande inte med föreningens syfte.

Vill Du bli fadder till en av flickorna vid Den Gode Herdens skola i Betlehem?

Det kan Du blir genom att bli regelbunden understödare av skolan.

Så här går det till: Du ger ett belopp till skolans verksamhet en gång i månaden eller i kvartalet eller så ofta det passar Dig. Beloppets storlek avgör Du själv. (Föreningens åtagande för en elevplats är för närvarande ca 4 500:-/år). Pengarna går inte till enskilt barn utan till skolans verksamhet. Men Du får namn på och uppgifter om den flicka som Du är fadder till och kan om Du vill få en personlig kontakt med henne.

Fyll i talongen nedan och skicka den till Britt Bergman (adress se sista sidan). Hon kommer då att ta kontakt med Dig och ge mer information.

Ja, jag vill bli fadder:

Namn

Adress

Tel

POSTTIDNING B
BEGRÄNSAD
EFTERSÄNDNING

Vid definitiv eftersändning åter-
sänds försändelsen med nya adres-
sen på framsidan (ej adressidan).

Adressändringar och retur till
Svenska Jerusalemsföreningen:
Sven Lenhoff,
Österleden 64 B, 352 42 VÄXJÖ

Glöm inte att anmäla adressändring! Posten skickar inte tillbaka några tidskrifter längre!

Adresser i Det Heliga Landet

Vår skola i Betlehem har adressen: The Good Shepherd's Swedish School,
P.O.B. 64, Betlehem, via Israel. Tel och fax Betlehem 00 972-2-2742204.

Sjukhusets namn och adress är: Hussein bin Talal's Hospital, P.O.B. 67,
Betlehem, via Israel.

E-post till skolan: gsss@p-ol.com

Föreningens representant i Det heliga landet är Solveig Hanna:

Solveig Hanna, mobiltel: +972 577 689010, bostad i Jerusalem: +972 2 6717981.

E-postadress: Solveighanna@gmail.com

Adresser i Sverige

Jerusalemsföreningens hemsida: www.jerusalemsforeningen.se

Ordförande, biskop Jan-Olof Johansson, Östrabo, 352 39 VÄXJÖ,
tel och fax 0470-309 45, ansvarig utgivare för tidskriften. E-post: sjs@brevet.nu

Sekreterare Lars Aldén tel 0730-62 12 05. Österleden 66 a, 352 42 Växjö
e-post: lars.alden@swipnet.se

Redaktör för tidskriften: Lars Micael Adrian, Stora Tvärgatan 35, 223 52 Lund,
tel 046-18 88 10, 0727-43 82 41, e-post modgun@telia.com

Ansvarig för fadderbarnsverksamheten: Britt Bergman, Körsbärvägen 6,
114 23 Stockholm, tel och fax 08-673 12 15, mobil 070-573 12 23.

Ansvariga för gåvoredovisning, adressregister och utskick av gåvoblanketter:
Barbro och Sven Lenhoff, Österleden 64 B, 352 42 VÄXJÖ, tel 0470-393 27,
e-post: sven.lenhoff@lyckansberg.net

Lundakretsen:

Kristina Lindström, Nyckelkroken 15, 226 47 Lund, tel 046-13 66 06.
e-post: kristina.lindstrom@comhem.se

Norrköpingskretsen:

Jonas Agestam, Solhem Alsäter, 605 97 Norrköping, tel 011-33 52 06.
e-post: jonas.agestam@svenskakyrkan.se

Årsavgiften, som ger rättighet att få tidskriften är minst 150 kr.
Plusgiro 20 69 - 3 • Bankgiro 401-3330
ISSN 0346-2307